

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

30 NOVEMBRE 1961.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 24 janvier 1931 instituant
l'Œuvre nationale des orphelins des victimes du
travail.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1),
PAR M. OLISLAEGER.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'examen du présent projet n'a pas donné lieu à de longues discussions au sein de la Commission.

Son importance du point de vue social n'échappera à personne. Il convenait en effet d'assurer un traitement égal à tous les orphelins des victimes du travail. Or, la loi du 24 janvier 1931 instituant l'Œuvre nationale des orphelins des victimes du travail ne permet pas d'accorder les avantages de l'Œuvre aux orphelins des travailleurs décédés des suites de maladies professionnelles. C'est dans le but d'élargir le champ d'application de ladite loi que le présent projet est soumis à l'approbation de la Chambre.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. De Paepe.

A. — Membres : MM. Delhache, De Mey, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Duvivier, Lavens, Lenoir, Olislaeger, Peeters (L.), Posson, Van den Daele, Wirix. — Brouhon, Castel, Deconinck (J.), De Keuleneir, Demets, Mmes Fontaine-Borguet, Lambert, MM. Major, Namèche, Vanderhaegen. — D'haeseleer, Drèze.

B. — Suppléants : MM. De Staercke, Houbart, Lebas, Otte, Tanghe, Verbaanderd. — Christiaenssens, Mme Copée-Gerbinet, MM. Hicquet, Lamers, Paque (Simon). — Cornet.

Voir :

222 (1961-1962) : N° 1.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

30 NOVEMBER 1961.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 24 januari 1931 houdende instelling van het Nationaal Werk voor wezen van de arbeidsslachtoffers.

VERSLAG

NAMENS DE
COMMISSIE VOOR DE SOCIALE VOORZORG (1),
UITGEBRACHT DOOR DE HEER OLISLAEGER.

DAMES EN HEREN,

Het onderzoek van dit ontwerp gaf geen aanleiding tot langdurige besprekingen in uw Commissie.

Het belang van dit ontwerp op sociaal gebied zal niemand ontgaan. Inderdaad, het was zaak alle wezen van de arbeidsslachtoffers op dezelfde wijze te behandelen. De wet van 24 januari 1931 houdende instelling van het Nationaal Werk voor wezen van de arbeidsslachtoffers maakt het niet mogelijk de voordelen van het Werk te verlenen aan de wezen van de arbeiders die gevolg van beroepsziekten overleden zijn. Het onderhavig ontwerp wordt de Kamer ter goedkeuring voorgelegd met het oog op een verruiming van het toepassingsgebied van genoemde wet.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer De Paepe.

A. — Leden : de heren Delhache, De Mey, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Duvivier, Lavens, Lenoir, Olislaeger, Peeters (L.), Posson, Van den Daele, Wirix. — Brouhon, Castel, Deconinck (J.), De Keuleneir, Demets, Mevrn. Fontaine-Borguet, Lambert, de heren Major, Namèche, Vanderhaegen. — D'haeseleer, Drèze.

B. — Plaatsvervangers : de heren De Staercke, Houbart, Lebas, Otte, Tanghe, Verbaanderd. — Christiaenssens, Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Hicquet, Lamers, Paque (Simon). — Cornet.

Zie :

222 (1961-1962) : N° 1.

Discussion générale.

En guise d'introduction, le Ministre de la Prévoyance Sociale précise le but du projet qui tend en majeure partie à régulariser des situations de fait : en effet, le conseil d'administration de l'O.N.V.O.T. a depuis quelque temps déjà procédé à certaines assimilations et par conséquent à une extension de ses interventions à des catégories d'enfants qui, si l'on s'en était tenu à la lettre de la loi, auraient dû être exclus de son application.

Le Ministre déclare également qu'il accepte les amendements présentés par Mme Fontaine-Borguet (Doc., n° 214/2 de 1958-1959).

Il paraît intéressant de noter que la discussion du présent projet a donné l'occasion au Ministre et à l'auteur des amendements de préciser quelque peu la nature des interventions que l'Œuvre en question est amenée à faire. L'amélioration progressive intervenue dans le sort matériel des familles des ouvriers victimes d'un accident de travail grâce à une législation sociale en constant progrès, semble devoir modifier le caractère même des interventions de l'O.N.V.O.T. Il ne s'agit plus en premier lieu d'accorder aux familles éprouvées des dons en nature, bien que dans certains cas concrets ceux-ci puissent avoir une raison d'être, mais surtout de remplir une mission sociale et éducative auprès du père veuf ou de la mère veuve ayant charge d'enfants et d'aider ainsi les intéressés à traverser une période particulièrement difficile en raison de la perte du conjoint.

D'ailleurs le conseil d'administration de l'O.N.V.O.T. a déjà émis un avis dans ce sens au cours d'une récente réunion.

Les membres de la Commission se déclarent unanimement d'accord à ce sujet après que le Ministre eut encore précisé que la Commission chargée de l'attribution des avantages doit pouvoir apprécier les cas dans lesquels l'aide matérielle s'impose.

Ensuite l'auteur et le Ministre précisent les amendements groupés sous « 2° ».

1° Suppression des mots : « en cas de prédécès du père ». Cette suppression tend à aligner la loi de 1931 relative à l'O.N.V.O.T. sur celle relative aux accidents de travail (art. 4 B). Il n'existe, en effet, aucune raison d'établir une différence entre les orphelins de père et les orphelins de mère.

2° Modifier le 4° de l'article en prévoyant l'admission au bénéfice des avantages de l'Œuvre, non seulement des enfants recueillis en fait, mais *a fortiori* des enfants adoptifs.

3° L'extension des interventions de l'Œuvre au profit d'enfants de petits employeurs et indépendants.

À cet égard il conviendra d'établir pour chaque cas d'espece, si, dans le chef des père, mère ou soutien de famille défunt, sont réunis les critères qui, dans la législation générale en la matière, ouvrent pour les ouvriers le droit aux indemnités à charge du régime des accidents du travail et des maladies professionnelles.

Par conséquent, et afin de compenser l'absence d'une référence précise, le Ministre propose l'insertion d'un amendement qui, tout en maintenant le texte proposé par Mme Fontaine-Borguet, laisserait au Roi le soin de préciser quelles catégories d'enfants pourraient être admis au béné-

Algemene bespreking.

Ter inleiding omschrijft de Minister van Sociale Voorzorg het doel van het ontwerp, dat er vooral toe strekt feitelijke toestanden te regulariseren : de raad van beheer van het N.W.W.A. heeft immers sinds een zekere tijd bepaalde gelijkstellingen doorgevoerd en bijgevolg zijn tussenkomsten uitgebreid tot categorieën van kinderen die uitgesloten hadden moeten blijven indien men zich naar de letter van de wet had gedragen.

De Minister verklaart verder dat hij de door Mevr. Fontaine-Borguet voorgestelde amendementen (Stuk, n° 214/2, 1958-1959) aanvaardt.

Het lijkt niet zonder belang aan te stippen dat de bespreking van dit ontwerp aan de Minister en de auteur van de amendementen de gelegenheid geboden heeft enigszins de aard van de tussenkomsten van het Werk te omschrijven. Het materiële lot van de gezinnen van de arbeiders die het slachtoffer van een arbeidsongeval worden, ondergaat een geleidelijke verbetering dank zij een sociale wetgeving die zich steeds verder uitstrekt. Deze toestand moet natuurlijk een wijziging teweegbrengen in de aard van de door het N.W.W.A. verstrekte voordelen. Het gaat er niet meer om, in de eerste plaats, giften in natura uit te delen aan de beproefde gezinnen, ofschoon dit in bepaalde concrete gevallen gerechtvaardigd kan zijn. Maar het komt er vooral op aan een sociale en opvoedende rol te vervullen bij de vader die weduwnaar of de moeder die weduwe geworden is met gezinslast, en op die wijze de betrokkenen te helpen een periode door te maken die bijzonder zwaar is ten gevolge van het verlies van hun echtgenoot.

De raad van beheer van het N.W.W.A. heeft trouwens reeds in die zin geadviseerd tijdens een vergadering die onlangs gehouden werd.

De leden van de Commissie hebben zich eenparig akkoord verklaard op dit stuk, nadat de Minister nog gezegd had dat de Commissie, belast met het toekennen van de voordelen, de gevallen waarin materiële hulp nodig is, moet kunnen beoordelen.

Vervolgens verstrekken de auteurs van het amendement en de Minister nadere uitleg omtrent de amendementen, gegroepeerd onder « 2° ».

1° Weglating van de woorden : « in geval van vooroverlijden van de vader ». Deze weglating strekt ertoe de wet van 1931 betreffende het N.W.W.A. gelijk te stellen met de wet op de arbeidsongevallen (art. 4 B). Er is immers geen enkele reden om een onderscheid te maken tussen de wezen die hun vader en de wezen die hun moeder verloren hebben.

2° Wijziging van het 4° van artikel 2 door invoeging van de bepaling dat niet alleen de kinderen die in feite werden opgenomen, maar *a fortiori* ook de aangenomen kinderen de door het Werk verstrekte voordelen genieten;

3° Uitbreiding van de tussenkomst van het Werk tot de kinderen van de kleine werkgevers en zelfstandigen.

In dit verband zal er ook voor elk geval dienen uitgemaakt of de overleden vader, moeder of kostwinner voldeed aan de criteria, die naar de algemene wetgeving op dit stuk aan de arbeiders het recht op uitkeringen verlenen ten laste van het stelsel van arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Om het gebrek aan een duidelijke verwijzing te verhelpen stelt de Minister bijgevolg voor een amendement in te voegen, waarbij de door Mevr. Fontaine-Borguet voorgestelde tekst wordt behouden maar het tevens aan de Koning wordt overgelaten te bepalen welke categorieën van kinderen het

fice de la présente loi et de déterminer les conditions dans lesquelles ces avantages pourraient être étendus aux enfants des petits employeurs ou indépendants.

Cette proposition est adoptée.

Dans le même ordre d'idées, un membre ajoute qu'en ce qui concerne l'octroi des interventions de l'Œuvre, dans plusieurs régions du pays une certaine assimilation a déjà été réalisée en faveur des enfants d'indépendants décédés par suite d'accidents sur le chemin du travail.

Mais il va de soi qu'on ne peut étendre cette faveur à tous les enfants d'indépendants indistinctement et sans fixer une limite d'âge. On n'ignore pas que pour les salariés la distinction est faite sur base de la législation relative aux accidents du travail et aux maladies professionnelles.

Il appartiendra à l'arrêté royal dont il a été question ci-dessus de préciser les règles qui régiront l'ensemble de cette matière.

Un membre a demandé notamment qui serait appelé à se prononcer sur les liens de parenté par exemple entre la victime d'un accident de travail et l'enfant naturel non reconnu qu'il a pris à charge en épousant la mère ?

Il lui est répondu qu'aux termes de la loi il suffit que dans les cas d'espèce la qualité de soutien de famille soit établie dans le chef de la victime décédée.

A cette occasion il est fait allusion à d'autres cas-limites qui peuvent encore se produire. Il a été entendu également que dans des cas identiques les mêmes normes seront adoptées pour les enfants des petits employeurs ou indépendants victimes d'accidents de travail.

Enfin, il résulte de cet échange de vues que moyennant un arrêté royal suffisamment souple, on sera en mesure d'apporter une solution satisfaisante à tous les cas-limites qui peuvent se présenter.

Une dernière observation avait trait aux enfants de nationalité étrangère.

Dans sa réponse, le Ministre déclare que si la Belgique est pressée de toutes parts de se montrer généreuse en faveur des étrangers qui se sont établis sur son territoire, souvent les pays intéressés ne font nullement preuve d'un même empressement lorsqu'il s'agit d'accorder des équivalents à nos propres nationaux qui y exercent un emploi ou qui y ont établi leur résidence.

Dans le cadre de l'Europe des Six l'on doit surtout veiller à ce que notre pays ne devienne une espèce de commission d'assistance publique européenne et à ce que sa générosité ne finisse par grever lourdement son budget.

Aussi, dans ce domaine, l'exigence de la réciprocité en faveur de nos nationaux qui se sont expatriés, semble être équitable et saine. L'octroi des avantages de notre législation nationale aux étrangers vivant sur notre sol, doit être conditionné par cette réciprocité.

L'article unique tel qu'il a été amendé par votre Commission a été adopté à l'unanimité.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. OLISLAEGER.

Le Président,
P. DE PAEPE.

voordeel van deze wet kunnen genieten, en onder welke voorwaarden dit voordeel uitgebreid kan worden tot de kinderen van de kleine werkgevers en zelfstandigen.

Dit voorstel wordt aangenomen.

In hetzelfde verband voegt een lid eraan toe dat, wat betreft de toekenning van de tussenkomsten van het Werk, in verscheidene streken van het land reeds een zekere assimilatie is tot stand gekomen ten gunste van de kinderen van zelfstandigen die overleden zijn ten gevolge van ongevallen overkomen op de weg van of naar het werk.

Maar het spreekt vanzelf dat men deze gunst niet kan uitbreiden tot alle kinderen van zelfstandigen, zonder een onderscheid te maken en zonder een leeftijdsgrens te bepalen. Het is bekend dat voor de loontrekkenden het onderscheid gemaakt wordt op basis van de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen en de beroepsziekten.

Het koninklijk besluit waarvan hoger sprake, zal dan de regelen moeten bepalen, die bedoelde stof zullen beheersen.

Een lid heeft onder meer gevraagd wie zich zal moeten uitspreken over de verwantschapsgraad, bijvoorbeeld tussen het slachtoffer van een werkongeval en het natuurlijk niet erkend kind dat hij, door de moeder te huwen, ten laste heeft genomen ?

Er wordt geantwoord dat het, naar de tekst van de wet, volstaat dat in zulke gevallen de hoedanigheid van kostwinner in hoofde van het overleden slachtoffer wordt vastgesteld.

Bij die gelegenheid wordt melding gemaakt van andere grensgevallen die zich nog kunnen voordoen. Er werd eveneens overeengekomen dat in gelijkaardige gevallen dezelfde normen zullen aangenomen worden voor de kinderen van de kleine werkgevers en van de zelfstandigen die het slachtoffer zijn van een werkongeval.

Er vloeit ten slotte uit die gedachtenwisseling voort dat, mits een genoegzaam soepel koninklijk besluit wordt genomen, men er zal in slagen een bevredigende oplossing te vinden voor alle grensgevallen die zich kunnen voordoen.

Een laatste opmerking had betrekking op de kinderen van vreemde nationaliteit.

In zijn antwoord verklaart de Minister dat, ofschoon er bij België van alle zijden op aangedrongen wordt zich edelmoedig te tonen ten opzichte van de vreemdelingen die zich op zijn grondgebied hebben gevestigd, de belanghebbende landen vaak niet dezelfde haast aan de dag leggen wanneer het er op aankomt gelijkwaardige voordelen te verlenen aan onze landgenoten die er een bedrijf uitoefenen of er hun verblijfplaats gevestigd hebben.

In het kader van het Europa van de Zes dient men er vooral voor te zorgen dat ons land niet een soort Europese commissie van openbare onderstand wordt, en dat zijn edelmoedigheid ten slotte zijn begroting niet al te zeer zou bezwaren.

Ook op dit gebied schijnt de eis tot wederkerigheid ten gunste van onze landgenoten, die het land verlaten hebben, billijk en gezond te zijn. Deze wederkerigheid moet als voorwaarde worden gesteld voor het toekennen van de voordelen van onze nationale wetgeving aan de vreemdelingen die op ons grondgebied leven.

Het enig artikel, zoals het door uw Commissie is geamendeerd, werd eenparig aangenomen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. OLISLAEGER.

De Voorzitter,
P. DE PAEPE.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article unique.

L'article 2 de la loi du 24 janvier 1931 instituant l'Œuvre nationale des orphelins des victimes du travail, modifié par la loi du 25 juillet 1934, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 2. — Sont réputés orphelins des victimes du travail aux fins de la présente loi, les enfants belges, mineurs d'âge, dont le père, la mère ou le soutien de famille, ont succombé et qui, de ce chef, sont admis à obtenir réparation en exécution de la législation sur les accidents de travail et les maladies professionnelles, en ce compris les accidents survenus sur le chemin du travail.

» Sont assimilés aux enfants susvisés :

» 1° Les enfants légitimes nés moins de 300 jours après le décès du père, survenu en raison de l'accident du travail ou de la maladie professionnelle;

» 2° les enfants issus d'un précédent mariage de la veuve d'un travailleur décédé des suites d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle;

» 3° les enfants naturels non reconnus dont le soutien de famille est décédé des suites d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle;

» 4° les enfants adoptifs, ainsi que ceux qui ont été recueillis en fait, du travailleur décédé des suites d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle;

» 5° les enfants légitimes, les enfants adoptifs, les enfants naturels reconnus ou non ainsi que ceux qui ont été recueillis en fait de petits employeurs ou indépendants dont le père, la mère ou le soutien de famille ont succombé des suites d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle.

» Les enfants visés au deuxième alinéa doivent être belges et âgés de moins de 18 ans.

» Le Roi fixe les critères précisant les notions « petit employeur » et « indépendant ».

» L'alinéa premier est applicable aux orphelins, mineurs d'âge de victimes d'accident du travail ou de maladie professionnelle de nationalité étrangère, lorsque, dans leur pays d'origine, des avantages équivalents sont accordés aux enfants belges qui se trouvent dans une situation identique. »

TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Enig artikel.

Artikel 2 van de wet van 24 januari 1931 houdende instelling van het Nationaal Werk voor wezen van de arbeidsslachtoffers, gewijzigd bij de wet van 25 juli 1934, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 2. — Voor de toepassing van deze wet worden als wezen van arbeidsslachtoffers beschouwd, de Belgische minderjarige kinderen waarvan de vader, de moeder of de kostwinner omgekomen zijn, en die uit dien hoofde recht hebben op de vergoeding bedoeld bij de wetgeving betreffende arbeidsongevallen en beroepsziekten, met inbegrip van de ongevallen welke op de weg naar of van het werk zijn overkomen.

» Met die kinderen worden gelijkgesteld :

» 1° de wettige kinderen, geboren minder dan 300 dagen na het overlijden van de vader ingevolge het arbeidsongeval of de beroepsziekte;

» 2° de kinderen uit een vroeger huwelijk van de weduwe van een werknemer die overleden is ingevolge een arbeidsongeval of een beroepsziekte;

» 3° de niet erkende natuurlijke kinderen wier kostwinner overleden is ingevolge een arbeidsongeval of een beroepsziekte;

» 4° de aangenomen en de in feite opgenomen kinderen van een werknemer die overleden is ingevolge een arbeidsongeval of een beroepsziekte.

» 5° de wettige kinderen, de aangenomen kinderen, de al dan niet erkende natuurlijke kinderen, alsmede de in feite opgenomen kinderen van kleine werkgevers of zelfstandigen waarvan de vader, de moeder of de kostwinner overleden zijn ingevolge een arbeidsongeval of een beroepsziekte.

» De in het tweede lid genoemde kinderen moeten Belg en minder dan 18 jaar oud zijn.

» De Koning bepaalt de criteria ter omschrijving van de begrippen « kleine werkgever » en « zelfstandige ».

» Het eerste lid is toepasselijk op de minderjarige wezen van slachtoffers van een arbeidsongeval of beroepsziekte van vreemde nationaliteit, indien in hun land van herkomst gelijkwaardige voordelen worden verleend aan de Belgische kinderen die een zelfde toestand verkeren. »